

2024-06-19

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2024:13 En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer

Ju2024/00351

Stiftelsen Allmänna Barnhuset har tagit del av utredningens förslag och lämnar i detta remissvar våra synpunkter.

Sammanfattning

Stiftelsen ställer sig positiv till utredningens förslag om att stärka den brottspreventiva ansatsen. Barn är inte sällan berörda av att en förälder behöver skyddas och behov av kontaktförbud föreligger. Att tidigare brottslighet får minskad betydelse och det geografiska området utvidgas ger berörda barn möjligheter att stanna kvar i sin hemmiljö med bibehållen livssituation. Det ger en förälder med behov av skydd bättre förutsättningar att vara trygg och därmed känslomässigt tillgänglig för barnet. Sammantaget ökar förslagen i utredningen möjligheterna för berörda barn att kunna utvecklas gynnsamt, trots att föräldern kan behöva skyddas med stöd av kontaktförbud.

Kommentarer på utredningens förslag

8.3.6 Särskilt utvidgade kontaktförbud som en förstahandsåtgärd

Förslag: Ett särskilt utvidgat kontaktförbud ska, förutom vid en överträdelse av ett utvidgat kontaktförbud, kunna meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns en påtaglig risk för att den som förbudet avses gälla mot kommer att begå brott som innebär ett allvarligt angrepp på den andra personens liv eller hälsa eller trygghet till person.

Det är positivt att särskilt utvidgat kontaktförbud ska kunna sättas in som en förstahandsåtgärd när risken för skyddspersonen som inte sällan är en förälder, utsätts för allvarliga brott bedöms vara stor. Det ökar barnets trygghet och ger skyddspersonen möjligheter att vara en trygg och känslomässigt tillgänglig förälder för barnet. Att slippa behöva 'vänta in' ytterligare förseelser från den som förbudet avser innan ett särskilt utvidgat kontaktförbud ska kunna sättas in ger barnet möjligheter att snabbare få trygghet och förutsägbarhet i sin vardag.

8.5.4 Åklagaren ska underrättas i samband med att verkställigheten av fängelsestraff och slutna ungdomsvård upphör

Förslag: Det ska införas en skyldighet för Kriminalvården att i vissa fall underrätta åklagaren i samband med att en person frigges från ett fängelsestraff som verkställts i kriminalvårdsanstalt eller häkte. Motsvarande skyldighet ska gälla för Statens institutionsstyrelse i samband med att en person frigges från slutna ungdomsvård.

Underrättelseskyldigheten ska gälla om påföljden avser brott som riktat sig mot en närstående eller tidigare närstående persons liv, hälsa, frihet eller frid. Om domen avser olaga förföljelse enligt 4 kap. 4 b § brottsbalken, hedersförtryck enligt 4 kap. 4 e § brottsbalken eller överträdelse av kontaktförbud enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud ska underrättelseskyldigheten gälla även om parterna inte är närstående eller tidigare närstående.

Förslaget ger skyddspersonen som inte sällan är förälder förutsättningar att få behovet av skydd tillgodosett. I det fall personen som kontaktförbudet avser är barnets andra förälder ger detta förslag en bättre grund för att barnet på sikt ska kunna bygga en relation till den frisläppte föräldern. Utan den föreslagna skyldigheten finns risk att den frisläppte tar kontakter med skyddspersonen/den andra föräldern på sätt som kan minska barnets möjligheter att på sikt kunna bygga en relation till den frisläppte föräldern utifrån barnets behov.

8.5.6 Rätten till offentligt biträde för unga förbudspersoner ska utökas

Förslag: När den som ett kontaktförbud gäller eller avses gälla mot är under 18 år, ska ett offentligt biträde som huvudregel utses för den personen, oavsett vilken typ av kontaktförbud som är aktuell.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset stödjer förslaget att ett offentligt biträde ska utses till barn under 18 år som berörs av kontaktförbud. Det stärker barnets rättsliga position och i de fall när kontaktförbudet gäller eller avses gälla mot en förälder eller annan närstående bedöms det vara till särskilt motiverat. Barnets brist på mognad och erfarenheter vid sidan av känslomässiga och relationella bindningar understryker behovet av ett offentligt biträde som kan föra barnets talan och begripliggöra processen.

9.6.3 Våra överväganden och förslag

Förslag: Straffskalan för grovt barnfridsbrott ska skärpas på så sätt att minimistraflet höjs till ett års fängelse och maximistraflet höjs till fängelse i sex år.

Bedömning: Straffskalan för barnfridsbrott av normalgraden bör inte ändras.

Barnfridsbrott är ett brott som riskerar ge betydande negativ påverkan på ett barn och dess möjligheter att utvecklas gynnsamt. I det fall våld utövas av pappan mot mamman, vilket tyvärr inte är ovanligt, innebär det att centrala omsorgspersoner inte tillgodoser barnets behov av stöd och skydd. Den ena uppvisar ett farligt beteende genom att utöva våld, den andra är ur stånd att möta upp barnet då det är utsatt för våld. Det innebär att barnets grundläggande behov av skydd ej är tillgodosedda samt att barnet får traumatiska erfarenheter av att omsorgspersonernas

omsorgsförmåga saknas. Med detta som grund menar Stiftelsen att det finns skäl att höja även straffskalan för barnfridsbrott av normalgraden.

Ärendet har beretts av Marianne Gabrielsson och Maj Fagerlund

Stockholm 2024-06-19

Anne-Marie Brodén

Ordförande

Ulrika Heie

Vice ordförande